

Een ziekmakende maatschappij... hoe hierin veerkracht ontwikkelen?

Studiebijeenkomst KSGV

Vrijdag 28 oktober 2022, 13.30-17.00 uur,
Geertekerk, Geertekerkhof 23 te Utrecht;
www.heirloom.nl/locaties/geertekerk

Informatie en aanmelding: www.ksgv.nl – ksgv@ksgv.nl

Kosten: leden € 30,00 / niet-leden € 65,00 / studenten € 15,00

SAMENVATTING

In de coronacrisis zijn maatregelen getroffen om lichamelijke schade te voorkomen die tegelijkertijd echter mentale schade berokkend. Ouderen zonder bezoek die in eenzaamheid stierven, de impact daarvan op nabestaanden; de gevolgen voor jongeren die niet meer naar school konden en verstoken bleven van sociale activiteiten; de angst bij het verzorgend personeel in verpleeg- en ziekenhuizen of op scholen... Lange tijd speelde dit alles nauwelijks een rol in het debat. De coronacrisis, maar evenzeer andere crises zoals de aardbevingsproblematiek in Groningen, kunnen andere wezenlijke kwesties overschaduwen. Bezien vanuit het perspectief van zingeving: wat geeft het leven nu zin? Lichamelijke gezondheid? Klachten- en / of coronavrijzijn? Mentaal welbevinden? In diverse landen worden thans studies gepubliceerd over de toegenomen mentale ongezondheid, ten gevolge van de opgelegde restricties. Sommige politici en beleidsmakers gaan al zo ver om bepaalde maatregelen niet meer te nemen en hebben zelfs excuses aangeboden voor het gevoerde beleid. Hier te lande gebeurt dit nauwelijks. Het lijkt erop dat de angst voor de dood groter blijft dan de angst voor verlies aan zingeving en perspectief en de impact daarvan op de (mentale) gezondheid...

Op deze studiedag zullen onderzoekers en praktijkbeoefenaars hierop nader ingaan en tevens hun ervaringen delen ten aanzien van het ontwikkelen van veerkracht. Zo zijn bijvoorbeeld geestelijke verzorgers tijdens de coronacrisis begeleid, hetgeen signalen opleverde ter verbetering van en innovatie voor beleid. De sprekers zullen hierbij ook proberen ontwikkelingen over een langere periode te schetsen.

AANMELDING EN DEELNAMEKOSTEN

De deelnamekosten bedragen voor KSGV-leden € 30,00, en niet-leden € 65,00; voor studenten en Leden/Vrienden Geertekerk geldt een speciaal tarief van € 15,00. Via onze website www.ksgv.nl kunt u uw toegangsbewijs bestellen (en inschrijven kan tot uiterlijk 27 oktober 2022). Verdere inlichtingen via:

ksgv@ksgv.nl

0031 (0)13 466 33 42

Postbus 90153, 5000 LE te Tilburg

Accreditaties zijn aangevraagd bij Stichting Kwaliteitsregister Geestelijk Verzorgers en Federatie Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten.

PROGRAMMA

13.30-13.40: Opening door dagvoorzitter *Arjan Braam*

Prof. dr. Arjan Braam is psychiater bij de crisisdienst Utrecht en opleider psychiatrie aan Altrecht Geestelijke Gezondheidszorg. Daarnaast is hij bijzonder hoogleraar vanwege het KSGV aan de Universiteit voor Humanistiek.

13.40-14.10: Lezing 1 *Marjo van Bergen*: Rampen en crises als trage ontwrichting. Perspectief voor professionals.

Haar bijdrage betreft haar ervaringen tijdens de begindagen van de coronacrisis en in het aardbevingsgebied in Groningen. Zij plaatst beide ervaringen in het licht van de ontwrichtende werking van rampen en crises op samenlevingen en gemeenschappen waarbinnen die plaats vinden. Daarbij besteedt zij speciaal aandacht aan de betrokken professionals, en de relatie tussen gedupeerden en professionals. Zij zoekt ook naar levensbeschouwelijke antwoorden, onder andere in de Ubuntu-filosofie, zoals bijvoorbeeld beschreven door Antjie Krog.

Drs. Marjo van Bergen is supervisor en geestelijk verzorger bij Geestelijke Verzorging Aardbevingsgebied Groningen en Questio, Centrum voor Levensvragen NH.

14.10-14.40: Lezing 2 *Elnathan Prinsen*: Mentale gezondheid, een ondergeschoven kind in onze volksgezondheid.

Binnen het landelijk volksgezondheidsbeleid is er veel aandacht voor de fysieke gezondheid. In de covid-19 crisis werd dit andermaal duidelijk. Het beleid was volledig gericht op het voorkomen van besmetting en sterfte. Volksgezondheid is echter meer dan somatische gezondheid. Mentale gezondheid is minimaal even belangrijk. Sterker, de impact van mentale gezondheidsproblemen kost de maatschappij misschien wel meer. Ook leiden mentale gezondheidsproblemen tot een slechtere somatische gezondheid. In de coronacrisis werden maatregelen genomen om somatische schade te voorkomen terwijl mentale schade werd veroorzaakt. Opvallend genoeg speelde angst bij personeel van verpleeghuizen en scholen een negatieve rol in het beleid. Angst is een slechte raadgever. Wat geeft het leven zin?: Vrij zijn van covid? Lichamelijke gezondheid? Samen zijn met andere mensen? Mentaal welbevinden?

Drs. Elnathan Prinsen is psychiater en was tot voor kort voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (2019-2022).

14.40-15.10: Pauze

15.10-15.40: Lezing 3 *Anneke Sools*: Het falen van de verbeelding?
Maatschappelijke en persoonlijke omgang met angst in onzekere tijden.

Het huidige tijdsgewricht wordt gekenmerkt door een opeenvolging van crises. Maar is dit wel zo nieuw, of is de enige constante in het menselijk leven dat alles verandert en niets blijft? Nieuw is misschien vooral de schaal waarop het menselijk leven hierdoor wordt getroffen. De verschillende crises grijpen ook op elkaar in en maken de toekomst nog onzekerder dan die al was. Deze unieke historische situatie biedt naast bedreigingen ook kansen. In deze lezing wordt een pleidooi gehouden voor de rol van verbeeldingskracht – via kunst en verhalen – om met bestaansangst om te gaan. De verbeelding heeft het de afgelopen jaren vaak moeten afleggen tegen een beperkte rationale blik. Belangrijk voor een hoopvol toekomstperspectief is dan ook een diepgaander inzicht in de mogelijkheden van versterking van de verbeeldingskracht.

Dr. Anneke Sools is universitair docent bij de afdeling Psychologie, Gezondheid en Technologie van Universiteit Twente.

15.40: Paneldiscussie

16.10: Afsluiting door de dagvoorzitter

Na afloop gelegenheid tot napraten en ontmoeting met een drankje (tot iets na 17.00 uur).